

День рідної мови

21 лютого

“Мови – це важливо!” – цей вислів обрано ЮНЕСКО гаслом Міжнародного дня рідної мови.

*Нації вмирають не від інфаркту.
Спочатку їм відбирає мову.
Ліна Костенко*

Міжнародний день рідної мови — день, який відзначають щороку 21 лютого, починаючи з 2000 року. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» було оголошено на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, що проходила 26 жовтня — 17 листопада 1999 року в Парижі.

Історія свята, на жаль, має дуже трагічний початок. 21 лютого 1952 року у Бангладеші влада жорстоко придушила демонстрацію протесту проти урядової заборони на використання в країні бенгальської мови. Відтоді цей день у Бангладеші став днем полеглих за рідну мову.

Минуло багато років. Аж у жовтні 1999 року на Тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО було запроваджено Міжнародний День рідної мови як привід для роздумів та зосередження уваги на мовному питанні. Починаючи з 21 лютого 2000 року, цей день відзначають і в Україні.

Мова - духовний скарб нації. Це не просто засіб людського спілкування, це те, що живе в наших серцях. Змалечку виховуючи в собі справжню людину, кожен із нас повинен в першу чергу створити в своїй душі світлицю, у якій зберігається найцінніший скарб - **МОВА.**

Оскільки з 6 000 розмовних мов світу близько половині загрожує зникнення, ЮНЕСКО прагне підтримувати мову, як ознаку культурної приналежності особи. Окрім того організація вважає що вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами до взаєморозуміння та взаємоповаги.

Щорічне відзначення цього дня використовується для скерування уваги на меншини з менш ніж 10.000 особами, що активно розмовляють мовою. Часто ці мови не передаються наступному поколінню і потрапляють у забуття. Багато мов котрими розмовляють менше 100 осіб не задокументовані.

Мова

A stylized graphic of a DNA double helix, rendered in blue and yellow, positioned centrally behind the word 'Мова'.

ДНК НАЦІЇ

Соціальні функції мови надзвичайно широкі. Дехто вважає мову лише засобом порозуміння між людьми. Насправді ж цим не вичерпується її значення. У мові закодовує нація всю свою історію, багатовіковий досвід, здобутки культури, духовну самобутність.

Мова для кожного народу стає ніби другою природою, що оточує його, живе з ним всюди і завжди. Без неї, як і без сонця, повітря, рослин, людина не може існувати. Як великим нещастям обертається нищення природи, так і боляче б'є по народові зречення рідної мови чи навіть неповага до неї, що є рівноцінним неповазі до батька й матері.

Згадаймо слова В. Сосюри:

“Без мови рідної, юначе, й народу нашого нема”.

Рівень розвитку рідної мови є джерелом духовного розвитку народу.

Дивуєшся дорогоцінності мови нашої: в ній що не звук, то подарунок, все крупно, зернисто, як самі перла.

(Микола Гоголь)

Українська мова – одна з найкрасивіших мов у світі. Так вважаємо не лише ми, українці, а й інші жителі світу. Так, наприклад, на мовному конкурсі в Італії її визнали другою за мелодійністю мовою світу після італійської, звісно. А в 1934 році в Парижі українська мова ввійшла до трійки найкрасивіших мов світу.

Факти про українську мову

- Сучасна українська мова має близько 256 тисяч слів.
- Українська мова, за різними даними, займає двадцять п'яте або тридцять друге місце за кількістю носіїв серед найпоширеніших мов у світі. Для 36-37,5 мільйонів осіб українська мова є рідною.
- Дослідники довели, що багато українських слів та мовних коренів були поширені ще у часи трипільської культури, про що свідчать топографічні назви, народні пісні сонцепоклонницьких часів та значний слід у древньо-індійській мові.
- Осередком літературної української мови дослідники вважають Полтавщину і Чернігівщину.
- Українська мова багата на синоніми.

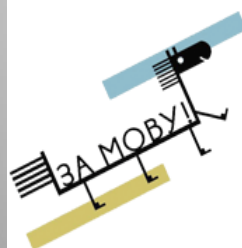
*Українська
мова*

МИЛА
НІЖНА БАРВИСТА ЗАПАШНА
ВЛУЧНА РОСЯНИСТА ДОТЄПНА КРАСНА
КАЛИНОВА ВЕСЕЛКОВА ПИШНА ВЕЛИЧНА
ВИШУКАНА ОСЯЙНА ГОМІНЛИВА КРИЛАТА СОНЯЧНА
ДЗВІНКА НЕПОВТОРНА СОЛОВ'ІНА ІСКРОМЕТНА ЛАСКАВА
ГРАЙЛИВА НЕЗНИЩЕННА СВІТАНКОВА ВИШНЕВА
ЯКА НАША МОВА ДЖЕРЕЛЬНА
ДЗВІНКОГОЛОСА РІДНА ШАНУЙ МИЛОЗВУЧНА ГНУЧКА
М'ЯКА ЛАГІДНА КРИШТАЛЕВО-ДЗВІНКА ЖИТЄДАЙНА ЩИРА
РОЗМАЇТА ЯСНА ЖАРТІВЛИВА МЕЛОДІЙНА БАРВІНКОВА
ПРАДАВНЯ ПРАВДИВА СОНЦЕСЯЙНА ЩЕБЕТЛИВА
СПІВУЧА РАДІСНА ПРОМЕНИСТА ПРЕКРАСНА
ЧИСТА ВИРАЗНА ЩЕМЛИВА СОКОВИТА МУДРА
ЩЕМКА ЩЕДРА ЯСКРАВА ЛЮБА БАГАТА
ЖИВАГАРНА ДОБРОЗИЧЛИВА

108 синонімів дієслова «говорити»

ГАРЧАТИ БАЗКАТИ СКРИПІТИ
ГЕЛСІТИТИ БАЗКАТИ ГЕЛСІТИТИ ЧЕРГОТИТИ СИЧАТИ
БОВКАТИ ЩЕБЕТАТИ ЦОКОТИТИ ПРОРІКАТИ ЦОКОТАТИ ГУТОРИТИ
ГУСТИ ВЕСТИ РІЧ ЛОПОТАТИ ЦОКОТИТИ ПОВІДАТИ ПРОРОНИТИ РУБАТИ
ГУГНІТИ ЦВЕНЬКАТИ ТЯГТИ ШВАРГОТАТИ ДЖЕРКОТИТИ ДЖЕРГОТИТИ ДЕЙКАТИ
ЛЕПЕТИТИ ВИТИСКУВАТИ БАЛАКАТИ ДЖЕРКОТИТИ ДЖЕРГОТИТИ ДЕЙКАТИ
ГУГНЯВИТИ ПРОБОВКАТИСЯ ВИПАЛИТИ ЛОПОТИТИ
ГЛАГОЛАТИ ПРОЦІДЖУВАТИ ВИПАЛИТИ ГОВОРІТИ ПАТЯКАТИ
ПАСТАЛАКАТИ ГАЛАЙКОТАТИ ПОДЕЙКУВАТИ РОЗМОВЛЯТИ ВИДАВЛЮВАТИ
ШКВАРКОТАТИ ВИЦІДЖУВАТИ ПРОМОВЛЯТИ
ШАМКАТИ ОБЕРТАТИ ЯЗИКОМ ВИДУШУВАТИ ШВАРКОТИТИ РОЗБАЗІКУВАТИ СОМОНІТИ ВИСЛОВЛЮВАТИСЯ
ДЖЕРГОТАТИ ВИТИСКАТИ ШАМКОТИТИ ПРОКАЗУВАТИ КАЗАТИ ГАЛАЙКАТИ ГОРЛАТИ
ГУДІТИ ГЕРГОТАТИ ПРОБАСИТИ ПРОГРИМІТИ БЕСІДУВАТИ ДЖЕРКОТАТИ
ХЛИПАТИ ГРИМОТАТИ КАРБУВАТИ БЕЛЬКОТАТИ ВИМОВЛЯТИ
ГРИМІТИ ОБРОНИТИ ГАЛАКАТИ ГУГНІТИ СТОГНАТИ ЛЕПЕТАТИ
ЧЕКАНИТИ МИМРИТИ ВІЩАТИ РЕКТИ
ХРИПІТИ МОВИТИ ЦІДИТИ ТЯГНУТИ
ШИПІТИ БАЯТИ

- **Українська мова є мовою корінного населення, що віками проживає на всій території сучасної України.**
- Більшість вчених вважають, що українська мова виникла близько середини першого тисячоліття нашої ери.
- Разом з тим, чимало вживаних сьогодні українських слів та мовних коренів були поширені ще у часи Трипільської культури, про що свідчать топографічні назви, народні пісні сонцепоклонницьких часів та значний слід у древньо-індійській мові — ведичному санскриті, джерела якого дійшли до нас з давнини у 5 тисяч років.

Українська мова

Саңскрит

3,5 тис років до н.е

	Кохати	Гохаті	
	Гукати	Гука	
	Базікати	Базіка	
	Захист	Ватра	
	Тягар	Вага	
	Отаман	Отаман	
	Той хто обдумує наступ	Гатіман	
	Газда	Гегаста	
	Пастух	Гоптар	
	Світлий	Руса	
	Чарка	Чару	
	Хата	Кхада	
	Калюжа	Калюша	
	Куток	Кута	
	Худоба	Гудоба	
	Кінь	Кінь	
	Тур	Тор	
	Олень	Сарна	
	Бобер	Фібер	
	Вепр	Вепре	
	Корова	Карава	
	Дерево	Дарава	
	Юшка, суп	Юшіка, супа	
	Подрібнене зерно	Каша	
	Молоко	Молока	
	Власність	Свата, сватва	
	Збіжжя, зерно	Субіджя, біджя	
	Дозрілі посіви	Жин	
	Їхати...	Саня...	

Еволюція писемності

Кленопис

Ієрогліфи

Алфавіт

Смайлики

4000 до н.е.

2000 до н.е.

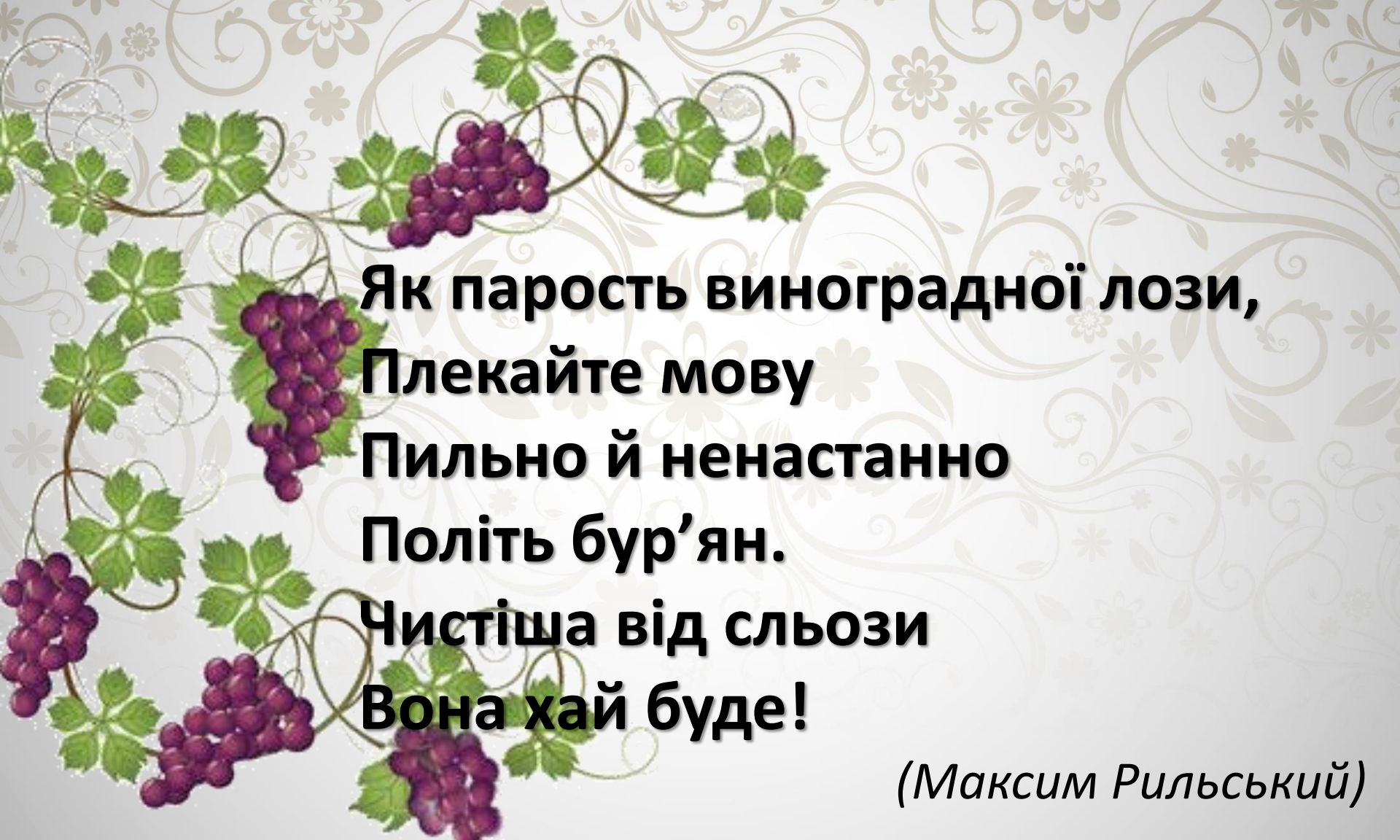
0

2000

Знати, берегти і примножувати рідну мову – це обов'язок кожної людини.

Народ, який не усвідомлює значення рідної мови, її ролі в розвитку особистості, не плекає її, не може розраховувати на гідне місце в суцвітті народів.

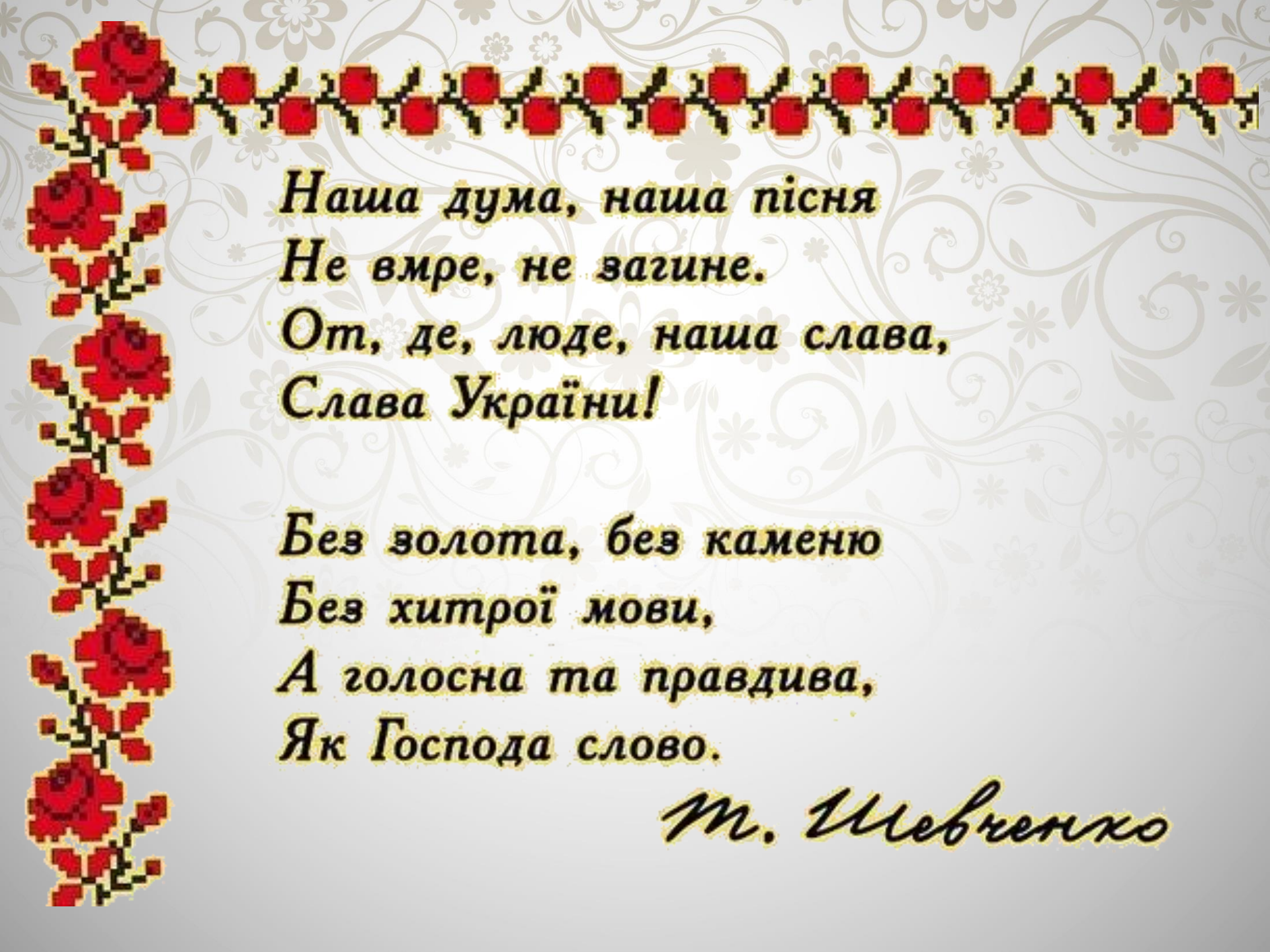
**Як парость виноградної лози,
Плекайте мову
Пильно й ненастанно
Політь бур'ян.
Чистіша від сльози
Вона хай буде!**

(Максим Рильський)

**«Мова - одежа нашого
духу; вона така ж жива
істота, як і народ, що її
вितворив»
П. Мирний**

**Цінуй
Мову!**

Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине.
От, де, люде, наша слава,
Слава України!

Без золота, без каменю
Без хитрої мови,
А голосна та правдива,
Як Господа слово.

М. Шевченко